

Příklady

příklad č.1: Co z následujících položek se započítávají do GDP, GNP nebo nikam?

1. mzda Milтона Friedmana za přednášky na ESF
2. koupíte si nové BMW
3. tichý Američan si koupí hrad Orlick
4. vaše máma vás ostříhá
5. pracujete dva měsíce v Anglii na jahodovém poli
6. koupíte si u Vietnamců novou japonskou kalkulačku
7. koupíte si obrázek Hradčan od umělce na Karlově mostě
8. Rakušan si vymění 1000 šilinků
9. Blaupunkt prodá 10 000 autorádií Tatře k namontování do aut
10. dovoz bonsajů z Japonska

příklad č.2: Vztah reálného a nominálního GDP

předpokládejme, že nominální GDP ČR v roce 1997 je větší než v roce 1996

- a. co můžete říct o změně cenové hladiny mezi 1996 a 1997?
- b. co víte o celkové změně reálné produkce?
- c. jak bude odpovídat pokud víte, že reálný GDP v 1997 je vyšší než 1996?
- d. pokud je vyšší reálný produkt co můžete říct o jednotlivém výrobcí?

Příloha

Možnosti měření GDP (v mld.\$)

Rok	Nominální GDP	Reálný GDP*	Reálný na hlavu
1980	2 708	3 776	16 579
1985	4 038	4 280	17 887
1992	6 060	4 980	19 500
Tempo růstu ročně 1980 - 1992	6,9 %	2,3 %	1,4 %

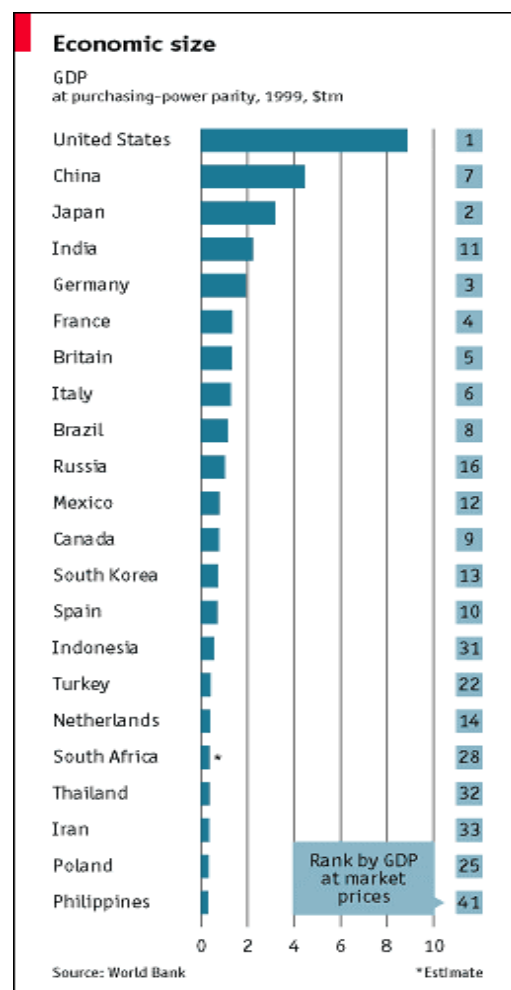
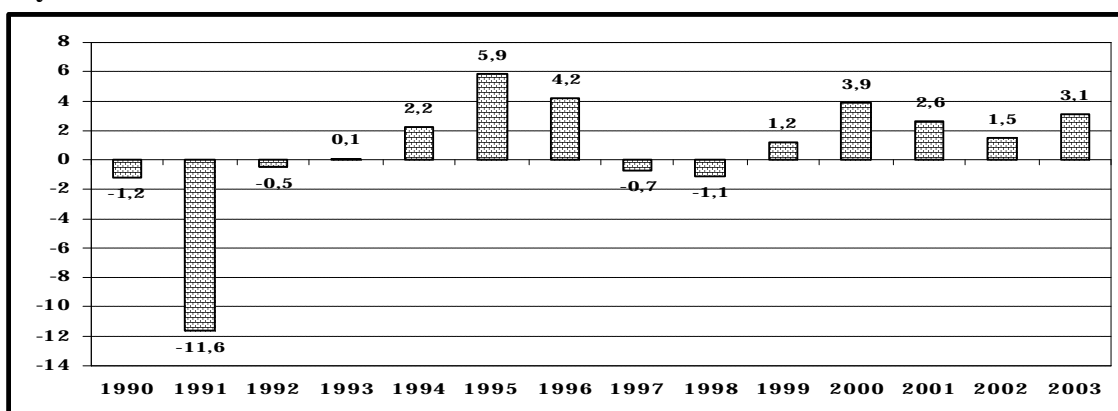
*v cenách 1987 Zdroj: Dornbush, Fisher: Makroekonomie

Makroekonomické výsledky států CEFTA v letech 1994 - 96

	Rok	kurz	ČR	Maďarsko	Polsko	Slovensko	Slovinsko
HDP	1994	mld. \$	36,99	39,43	86,33	14,10	14,59
	1995	mld. \$	47,04	39,39	115,88	17,51	17,45
	1996	mld. \$	52,11	40,16	127,20	18,32	18,80
	1997*	mld. \$	59	42	138	20	20
Index růstu HDP	1994	s.c.	2,6	2,9	5,2	4,9	4,9
	1995	s.c.	4,8	1,5	7	7,4	3,5
	1996	s.c.	4,1	0,5	6	6,4	2,6
HDP na obyvatele	1995	běžný \$	4 560,7	3 872,2	3 001,4	3 270,7	8 768,8
	1995	dle PPP	10 500	6 723	5 599	7 255	10 700
	1996	běžný \$	5 051,8	3 945	3 291,1	3 405,2	9 400
	1996	dle PPP	11 503,2	6 861,3	6 209,4	7 552,7	11 229

Zdroj: Ekonom 9/1997 str.20; * - prognóza

Změny reálného HDP ČR

CVIČENÍ 1. - Měření výkonnosti ekonomiky

Libor Židek, katedra ekonomie, místnost 613, zidek@econ.muni.cz, www.econ.muni.cz/~zidek, konzultace UT 13:00 – 14:30

! materiály ke cvičením nenahrazují učebnici !

Základní termíny

- **Makroekonomie** X mikroekonomie
- **Hrubý domácí produkt (HDP/GDP)** - veškerá finální produkce (zboží a služby) vytvořená v dané zemi v určitém období
- **Hrubý národní produkt (HNP/GNP)** - hodnota finální produkce vytvořená domácími výrobními faktory za dané období

České HDP dosáhlo v roce 2002 v běžných cenách 2 255 mld Kč.

Podmínky pro započítání do GDP:

1. jen to co je nově vyprodukováno (NE opětovný prodej)
2. jen finální produkce (NE polotovary)
3. jen to co prošlo trhem (NE domácí práce)
4. jen to co je legální (NE černý/šedý trh)

Problémy s GDP:

1. netržní statky - produkce domácností až 1/3 GDP
2. volný čas - pokles pracovní doby
3. zhoršení životního prostředí
4. šedá (černá) ekonomika - rozsah až 25 % v ČR asi 15% GDP
5. kvalita zboží

- **Čistý ekonomický blahobyt** nebo **Human development index** (GDP na osobu, gramotnost, očekávaná délka života) - alternativní způsoby měření výkonnosti

- **Výdajová metoda měření GDP** =
poptávané množství finální produkce

$$GDP = G + C + I + EX - IM$$

G - výdaje státu na nákup výrobků a služeb

C - výdaje domácností na spotřebu

I - soukromé hrubé domácí investice

EX – export; IM - import

- **Důchodová metoda měření** - měří příjmy domácností, které pobírají za služby jejich výrobních faktorů = mzdy a další odměny výrobním faktorům (renty a úroky) + zisky korporací. Součet dává **Národní důchod - NI**.

- **Vztah GDP a NI** - GDP - odpisy - nepřímé daně = NI

- **Osobní důchod - PI** - příjmy, které domácnosti skutečně dostávají

NI - a. platby fondům sociálního zabezpečení

b. nerozdělené zisky korporací

c. daně ze zisků korporací

- **Disponibilní důchod domácností - DI** - osobní důchod po zdanění $DI = C + S$

- **Metoda přidanou hodnotou**

- **!!! GDP reálný/ nominální** - očištění od inflace

- **GDP na osobu**

1. dle směnného kurzu

2. dle parity kupní síly

součásti HDP v EU v roce 2003	% celku
soukromá spotřeba	58,4
vládní spotřeba	21
fixní investice	19,2
tvorba zásob	0,2
export zboží a služeb	35
import zboží a služeb	33,8
HDP	100

GDP	znehodnocení nepřímé daně		
	Národní důchod	Osobní důchod NI	
mzdy před zdaněním	zisky korporací	čistý úrok renty	přímé daně
zisky korporací	čistý úrok renty	důchody ze samozaměstnání	
čistý úrok renty	důchody ze samozaměstnání		Disponibilní důchod
			spotřeba
			úspory